

Vejledende pensum i social og personlighedspsykologi

Bachelor- og sidefagsstuderende – 1. semester

Efteråret 2018

Pensumlisten findes på fagets side på Blackboard med links og oplysninger om semesterhyldede.

Ved problemer med adgang til litteraturen kontakt personalet på AU Library, Bartholins Allé eller send en mail til bartholinsalle.aul@kb.dk

Andersen, S. A. (2016). Empowerment. I: M. Goli, & B. Greve (Red.), *Integration : Dynamikker og drivkræfter* (kapitel 5, s. 139 – 167). København, DK: Hans Reitzel. [35 sider]

Empowerment er dette at styrke menneskers evne til at få greb om egen tilværelse begrebet, endvidere vises hvordan empowerment indgår medborgerskabsdannelse og demokratisk dannelse. Begrebets historie belyses og det demonstreres hvordan empowerment som indsats og mål tager sig forskelligt ud i forskellige politiske og ideologiske optikker. [*PB]

Bandura, A. (1994). Self-efficacy. I: V. S. Ramachandran (Red.), *Encyclopedia of human behavior* (Bind 4, s. 71-81). New York, NY: Academic Press. [11 sider].

Albert Bandura er ophavsmand til begrebet Self-efficacy, der vedrører menneskers tiltro til deres evner til at udøve kontrol over deres egen fungeren samt over begivenheder, der påvirker deres liv. Artiklen indkredser leksikalsk nogle af de centrale kilder til dannelsen af efficacy, hvilke psykologiske processer, der er involveret i det samt hvilke konsekvenser for menneskets livsførelse en optimistisk efficacy-tiltro har, samt hvorledes efficacy udvikles gennem hele livet. [*JT, PB]

Bandura, A. (1999). Moral disengagement in the perpetration of inhumanities. *Personality and Social Psychology Review*, 3(3), 193-209. doi:10.1207/s15327957pspr0303_3 [17 sider].

When our attitudes, behaviors, and self-concept come into conflict (for example, when we act badly towards someone but still want to maintain a positive self-image), we typically experience something called 'cognitive dissonance'. In this review article, Albert Bandura draws on a large body of theory and research in social cognition to outline several specific 'moral disengagement' strategies that are used to decrease or eliminate the psychological discomfort we feel in these situations. [*H2O, JT, SM]

Bateson, M., Nettle, D. & Roberts, G. (2006). Cues of being watched enhance cooperation in a real-world setting. *Biology Letters*, 2, 412-414. doi:10.1098/rsbl.2006.0509 [3 sider].

Artiklen beskriver et felteksperiment, der undersøger om menneskers tilbøjelighed til at følge sociale normer automatisk påvirkes af subtile tegn på, at deres adfærd bliver observeret af andre. Resultaterne viser, at individer der eksponeres over for en plakat med et sæt stirrende øjne i højere

grad betaler for deres drikkevarer i et selvbetjent te-køkken sammenlignet med individer der eksponeres over for en plakat med blomster. [*H2O, JT]

Baumeister, R. F., Vohs, K. D. & Tice, D. M. (2007). The strength model of self-control. *Current Directions in Psychological Science*, 16(6), 351-355. doi:10.1111/j.1467-8721.2007.00534.x [4 sider].

Artiklen fremlægger det synspunkt at selvkontrol kan betragtes som en muskel, der kan trænes, belastes og overbelastes. Som muskel kræver selvkontrol energi for at fungere, og hvis man bruger meget energi på selvkontrol indenfor ét område, så er der mindre til rådighed til at kunne bruges inden for andre områder. Der udledes praktiske og teoretiske konsekvenser, bl.a. i forhold til ren kognitiv teori om selvkontrol, der lader spørgsmålet om energien bag selvkontrollen ude af betragtning. [*H2O, JT]

Beisser, A. (1970). *The paradoxical theory of change*. [3 sider].

Denne lille artikel har haft en central betydning for forståelse af, hvad der fremmer menneskelig og social forandring. Hovedsynspunktet er, at forandring ikke ligger i det, at man laver noget om (på sig selv), men først sker, når man bliver det, som man allerede er. Deri ligger forandringens paradoks. [*JT]

Berry, J. W. (2011). Immigrant acculturation: Psychological and social adaptations. I: A. E. Azzi, X. Chrytssochoou, B. Klandermans & B. Simons (Red.), *Identity and participation in culturally diverse societies* (s. 279-296). Malden, MA: Wiley-Blackwell. [17 sider].

En introduktion til Berrys indflydelsesrige model for hvilke strategier mennesker benytter til at håndtere akkulturation, dvs mødet mellem den oprindelige kultur man kommer fra og den nye kultur man kommer i berøring med. [*PB, SO]

Bertelsen, P. (2013). *Tilværelsespsykologi: Et godt nok greb om tilværelsen* (kapitel 11, s. 294-322). København, DK: Frydenlund. [29 sider].

I **kapitel 11** introduceres til den grundlæggende tankegang bag tilværelsespsykologien. Modellen er en almenpsykologisk model, der derfor også kan ses som et bud på en grundlæggende model til at forstå hvordan social- og personlighedspsykologiske fænomener og begreber forholder sig til hinanden: f.eks funktion, adfærd og handling, endvidere personlighed, identitet, selv samt behov, motiv, selvrealisering og den frie vilje. [*PB]

Bertelsen P. (2018, in press): *Mentoring in antiradicalization. LGT: A systematic assessment, intervention and supervision tool in mentoring*. [To appear as chapter in an Oxford University book] (svarende til 23 sider)

Artiklen fremstiller en radikaliseringsmodel i Tilværelsespsykologiens optik. Den anvendelsesorienterede del af Tilværelsespsykologien og et herpå baseret antiradikaliseringsværktøj til brug for mentorer gennemgås. Brugen af Tilværelsespsykologien og værktøjet illustreres med en case.

Buckels, E. E., Jones, D. N., & Paulhus, D. L. (2013). Behavioral confirmation of everyday sadism. *Psychological Science*, 24(11), 2201-2209. doi:10.1177/0956797613490749

This article introduces a self-report measure of sadism and shows that this instrument is able to predict sadistic behavior (i.e., killing bugs). [*SP]

Buunk, A.,P & Van Vugt, M. (2013). *Applying social psychology: From problems to solutions* (2. udgave, kapitel 1, s. 1-22). Los Angeles, CA: Sage. [20 sider].

This book chapter introduces the PATH model, one approach that can be used to systematically apply social psychological theory to the development of interventions aimed at addressing social problems. [*SM]

Campbell, W. K. & Miller, J. D. (Red.). (2011). *The Handbook of narcissism and narcissistic personality disorder: Theoretical approaches, empirical findings, and treatments* (kapitel 1, 9, 17, 18). Hoboken, NJ: John Wiley. [32 sider].

De fire kapitler belyser den aktuelle forståelse af og forskning i narcissisme ud fra hhv. et historisk perspektiv, i relation til forskellige former for selvværd, som livslangt udviklingsfænomen og i kulturel belysning. Narcissismebegrebet blev indført i psykologien af Freud og var central i udviklingen af psykoanalysen fra 1960'erne til 1980'erne. Som klinisk diagnose er det mindre anvendt i dag end dengang, men som det fremgår af kapitlerne er der tale om et begreb med central personligheds- og socialpsykologisk betydning. [*JT]

Cialdini, R. B. (2012). The focus theory of normative conduct. I: P. A. M. Van Lange, A. W. Kruglanski & E. T. Higgins (Red.), *Handbook of theories of social psychology* (Vol. 2, s. 295-312). London, UK: SAGE.

In this article, Robert Cialdini explains how he has developed his prominent "theory of normative conduct." The article gives an overview about how and why people influence each other, focusing on different aspects of social norms. [*SP]

Correll, J., Park, B., Judd, C. M., & Wittenbrink, B. (2002). The police officer's dilemma: Using ethnicity to disambiguate potentially threatening individuals. *Journal of Personality and Social Psychology*, 83(6), 1314-1329. doi:10.1037/0022-3514.83.6.1314

This article is a cornerstone in research on prejudice. Using a video game paradigm, in two studies it is shown that white US-participants made the correct decision to shoot an armed target more quickly if the target was African American than if he was White, but decided to "not shoot" an unarmed target more quickly if he was White. [*SP]

Crisp, R. J. & Turner, R. N. (2014). *Essential social psychology* (3. udgave, hele bogen). London, UK: Sage. [ca. 400 tekst-sider].

En grundbog til indføring i socialpsykologiens hovedområder, metoder, empiriske fund og grundideer. De 12 udvalgte kapitler omhandler social kognition, tilskrivning, holdninger, gruppeprocesser, social indflydelse, grupperelationer, fordomme, aggression, prosocial adfærd, tiltrækning, venskab og kærlighed, og anvendelser.

Csikszentmihalyi, M. (1999). If we are so rich, why aren't we happy? *American Psychologist*, 54(10), 821-827. doi:2048/10.1037/0003-066X.54.10.821 [7 sider].

Artiklen søger at besvare spørgsmålet om, hvorfor materiel vækst og ihærdig foretagsomhed

tilsyneladende ikke følges af en tilsvarende stigning i livsglæde og livsmening. Forfatterens bud er, at de særlige kvaliteter af "flow", der kan erfares i selvforglømmende aktiviteter, er en central ingrediens i oplevelsen af livsglæde og livsmening, og at man med et fortravlet hverdagsliv og en enstrenget materiel livsorientering mindsker muligheden for at opleve "flow". [*JT]

Dalbert, C. (2009). Belief in a just world. I: M. R. Leary & R. H. Hoyle (Red.), *Handbook of individual differences in social behavior* (s. 288-297). New York, NY: Guilford Press. [10 sider].

Belief in a 'just world' (the idea that people get what they deserve), is a widely held social cognitive bias that has been shown to serve important psychological functions; for example, promoting individuals' sense of security and justice. In this chapter, Dalbert discusses how individual differences in the tendency to believe in a just world can shape attribution style, quality of life, and behavior. [*SM, PB]

Erlandsen, T. (Red.). (2015). *Udsatte børn og unge : En grundbog* (1. udgave). København, DK: Hans Reitzel. Kapitel 1: Grundlæggende videnskabelige perspektiver på udsathed blandt børn og unge. Kapitel 3: Risiko, risikofaktorer og resiliens. Kapitel 6: In- og eksklusion – når udfordrede børn og unge udfordrer skolen. Kapitel 7: Etnicitet og udsathed. [50 sider]

I disse kapitler præsenteres og anvendes en række centrale socialpsykologiske begreber: dette at være socialt udsat og ekskluderet fra fællesskabet, risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer samt resiliens. Begrebernes relevans demonstreres ved at blive anvendt på centrale samfundsmæssige udfordringer omkring socialt udsatte børn og unge. [*PB]

Fehr, E., & Gächter, S. (2002). Altruistic punishment in humans. *Nature*, 415(6868), 137-40. doi:10.1038/415137a

In this classic article from the literature on economic games, the authors show that people punish unfair others even when punishment is costly and yields no (material) benefit. Punishment is shown to substantially increase cooperation levels in groups. [*SP]

Furnham, A. (2009). Locus of control and attribution style. I: M. R. Leary & R. H. Hoyle (Red.), *Handbook of individual differences in social behavior* (s. 274-287). New York, NY: Guilford Press. [14 sider].

This book chapter reviews current knowledge about causal attribution styles and internal versus external locus of control (our tendency to believe that human behavior is determined by dispositional/situational factors). By drawing on the findings from recent research studies, Furnham defines the key concepts in this area, critically discusses their measurement, and identifies important areas for future work. [*PB, SM]

Guéguen, N., Jacob, C., Lourel, M. & Pascual, A. (2012). When drivers see red: Car color frustrators and drivers' aggressiveness. *Aggressive Behavior*, 38, 166-169. doi:10.1002/ab.21416 [4 sider].

This research article reports the findings of an experimental study aimed at exploring the links between frustration, situational arousal (color), and displays of aggression by drivers. The results show that drivers are faster to respond aggressively to red cars that are blocking their way as compared to cars of other colors. The authors discuss the implications of this finding for situational and related theories of aggression. [*H2O, SM]

Haidt, J. & Kesebir, S. (2010). Morality. I: S. Fiske, D. Gilbert & G. Lindzey (Red.), *Handbook of social psychology* (5. udgave, bind. 2, s. 797-832). Hoboken, NJ: Wiley. [36 sider].

Dette bogkapitel giver et overblik over moralpsykologien set fra et socialpsykologisk perspektiv. Kapitlet fremstiller 3 bærende principper for moralpsykologien: 1) at intuitive følelser er primære i moralske reaktioner; 2) at moralske reaktioner er tæt forbundet med sociale handlinger; og 3) at moral binder individer sammen i grupper. [H2O, PB]

Hamilton, L. K., Medianu, S. & Esses, V. M. (2013). Towards an understanding of immigration as a defining feature of the twenty-first century. I: A. G. de Zavala & A. Cichocka (Red.), *Social psychology of social problems* (s. 82-111). New York, NY: Palgrave Macmillan. [30 sider].

Artiklen handler om immigration som et helt centralt fænomen i vores tid, og hvilken betydning det har for vores sociale adfærd, sociale forståelse og intergruppeforhold. Denne artikel trækker også på centrale socialpsykologiske teorier og præsenterer dem således i en kontekst, hvor de ses i spil i forhold til aktuelle omverdensproblemer. [*PB]

Haslam, S. A. (2014). Making good theory practical: Five lessons for an applied social identity approach to challenges of organizational, health, and clinical psychology. *British Journal of Social Psychology*, 53(1), 1-20. doi:10.1111/bjso.12061 [20 sider].

This article provides an overview of how Social Identity Theory has been variously applied to the fields of organizational practice, health, and clinical psychology. In addition, the paper outlines five core lessons that can be learned from these applications, and considers what the implications of these are for promoting strong links between research and practice in social psychology. [*SM]

Herriot, P. (2016). Exploring the fundamentalist mindset: The social psychologist's viewpoint. I: J. D. G. Dunn (Red.), *Fundamentalisms: Threats and ideologies in the modern world* (kapitel 2, s. 27-44). New York, NY: I.B. Tauris. [21 sider].

Artiklen gennemgår fundamentalismebegrebet og forskellige former for fundamentalisme. Denne undersøgelse er baseret på en socialpsykologisk tilgang med udgangspunkt i social identitetsteori. [*H2O, PB]

Høgh-Olesen, H. (2007). Etologi, komparativ psykologi og humanetologi. I: B. Karpatschhof & B. Katzenelson (Red.), *Klassisk og moderne psykologisk teori* (1. udgave, s. 324-345). København, DK: Hans Reitzel. [20 sider].

En historisk gennemgang af etologiens og den komparative psykologis nøglebegreber (instinkter, fikserede adfærdsmønstre, medfødte udløsermekanismer m.m.) og hoved-personer (Lorenz, Tinbergen, Lehrman). Relevansen af sammenlignende dyrestudiers betydning for forståelsen af det menneskelige arts væsen diskuteres. [*H2O]

Høgh-Olesen, H. & Dalsgaard, T. (Red.). (2011). *20 psykologiske eksperimenter - der ændrede vores syn på mennesket* (kapitel 1, 2, 3 og 4 samt 6 og 7). Risskov, DK: Plurafutura. [95 sider].

Hvordan kan helt almindelige mennesker overtales til at sende stød på 450 volt ind i kroppen på uskyldige medmennesker? Kan andres positive forventninger gøre, at vi rent faktisk præsterer bedre, og bærer vi alle kimen til at optræde som sadistiske fængselsvagter? Socialpsykologiens store klassiske

eksperimenter gennemgås. Deres virkningshistorie udfoldes og deres relevans for forståelsen af aktuelle problemstillinger mennesker imellem belyses. [*H2O]

Høgh-Olesen, H. & Dalsgaard, T. (Red.). (2014). *Mærkelige menneske: Moderne personlighedspsykologi*. Risskov, DK: Plurafutura. [350 sider].

Denne bog udgør grundbogen i personlighedspsykologi. Visionen er at skabe en helheds forståelse af personlighedspsykologiens centrale teorier og forskningstemaer gennem en *integrativ* model der sammenfatter personlighedens *havende* side (biologi og evolution), dens *gørende* side (lidenskaber, behov, motiver og mål) og dens *skabende* side (kultur, samfund, relationer og vore fortællinger om os selv) til et overskueligt, dynamisk hele. [*H2O]

Høgh-Olesen, H. (in press 2018): *The Aesthetic Animal*. Oxford University Press. 150 sider.

Med menneskets æstetiske adfærd som afsæt og prisme introducerer denne bog læseren til evolutions- og adfærdspsykologiens grundbegreber: Naturlig- og seksuel selektion. Adaptation, inclusive fitness og costly signalling. Nøglestimuli og kraftobjekter. Medfødte sensibiliteter og hjerneprogrammer. Såvel som til det menneskelige arts væsens basisprogrammer: Vor neofili og stimulationssøgning. Vor social-hierarkisk natur og vor symbolsk - narrative meningsøgen. Vi befinder os kort sagt i menneskets psykologiske maskinrum. I personlighedens "havende side". Der, hvor de ultimale motiver opstår. [*H2O]

Katzenelson, B. (2000). Angstteoriernes landskab. I: B. Katzenelson (Red.), *Psykologiske indblik: Artikler gennem tyve år* (s. 99-135). København, DK: Dansk Psykologisk Forlag. [36 sider].

Angsten er et grundfænomen i psykologien og tilværelsen. Artiklen gennemfører en kort historisk gennemgang af de klassiske angstteorier, og de traditioner som de er hjemmehørende i, og viser angsten som en særlig menneskelig emotion, der adskiller sig fra frygt. [*H2O]

Kazemian, L. & Maruna, S. (2009). Desistance from crime. I: M. D. Krohn, A. J. Lizotte & G. P. Hall (Red.), *Handbook of crime and deviance* (s. 277-295). New York, NY: Springer. [19 sider].

Drawing on contemporary psychological theory, this book chapter summarizes current thinking regarding the impact of social, cognitive, and identity-based processes that encourage offenders to stop committing crimes and re-integrate into society. [*SM, PB]

Keltner, D., Haidt, J. & Shiota, M. N. (2006). Social functionalism and the evolution of emotions. I: M. Schaller, J. A. Simpson & D. T. Kenrick (Red.), *Evolution and social psychology* (s. 115-134). New York, NY: Psychology Press. [18 sider].

Mennesket er et ultra-socialt dyr med høj samarbejdsformåen, og her spiller vore emotionelle programmeringer en central rolle. Samtidig er vore emotioner et produkt af menneskets udviklingshistorie og forstås bedst i relation til vores overlevelse og reproduktion som sociale gruppevæsen. Artiklen anlægger et socialpsykologisk perspektiv på emotionerne. [*H2O, SM]

Kenrick, D. T., Li, Y. J., White, A. E. & Neuberg, S. L. (2013). Economic subselves: Fundamental motives and deep rationality. I: J. P. Forgas, K. Fiedler & C. Sedikides (Red.), *Social thinking and interpersonal behavior* (s. 23-43). New York, NY: Psychology Press. [22 sider].

Psykologiforskningens identifikation af kognitive bias har de senere år portrætteret mennesket som værende forudsigeligt irrationel. Denne tekst fremlægger synspunktet, at kognitiv bias er evolutionært nedarvede og dermed reflekterer en såkaldt dyb rationalitet. Teksten fremlægger endvidere kort evolutionspsykologiske bud på fundamentale menneskelige motiver, selvets konstituering samt årsager til individuelle forskelle. [*SM]

Larsen, R. J., Buss, D. M. & Wismeijer, A. (2017). *Personality psychology* (2. udgave, kapitel 10: Motives and personality (side 236-359) og kapitel 13: Emotion and personality (side 320-349). London, UK: McGraw Hill Higher Education. [50 sider].

Kap. 10 giver en indføring i centrale teorier om behov og motivation indenfor den internationale motivationspsykologi. Der skelnes i kapitlet mellem de såkaldte mangel-teorier, der er udviklet indenfor den akademiske psykologi og de såkaldte vækstteorier, der er udviklet indenfor den praktiske psykologi. Begge tilgange tages til efterretning i en helhedsorienteret forståelse af forholdet mellem behov og motiver, som grundlag for forståelse af motivationens funktion i den menneskelige personlighed.

Kap. 13 outlines key concepts and research on emotion and personality including emotional states/traits and content/style. [*JT, SM]

Ozer, S. (2018). Psychological Theories of Acculturation. I: Y. Y. Kim (Red.), *International Encyclopedia of Intercultural Communication*. Wiley-Blackwell. [14 sider].

Teksten introducerer til den klassiske akkulturationspsykologi og gennemgår væsentlig kritik og centrale udviklinger, der har været i forhold til denne rammeteori. Endvidere belyser teksten alternative psykologiske tilgange til studiet af interkulturel interaktion. Endelig argumenterer teksten for, hvordan de forskellige teoridannelser kan integreres i en mere holistisk forståelse af både de intrapsykiske og de interpsykiske processer relateret til kulturmøder. [*SO]

Paulhus, D. L. (2014). Toward a taxonomy of dark personalities. *Current Directions in Psychological Science*, 23(6), 421-426. doi:10.1177/0963721414547737 [5 sider]

This article provides an overview about dark personalities, focusing on Machiavellianism, narcissism, psychopathy, and everyday sadism. The four tendencies share a common dark core but have own unique features. The article discusses these shared and unique features. [*SP]

Rüsch, N., Corrigan, P. W., Todd, A. R. & Bodenhausen, G. V. (2010). Implicit self-stigma in people with mental illness. *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 198(2), 150-153. doi:10.1097/NMD.0b013e3181cc43b5 [4 sider].

Research shows that the mentally ill are often stereotyped and stigmatized by the public. This experimental research study explores whether mentally ill individuals, themselves, also hold explicit and implicit negative stereotypes about psychiatric disorders. The results support the authors' hypothesis that negative stereotypes held by others are often internalized by individuals with mental illness, in a process that threatens their quality of life. This article is used to illustrate some of the key concepts related to social cognition and attitudes. [*SM]

Ryan, R.M., Huta, V. & Deci, E. L. (2008). Living well: A self-determination theory perspective on eudaimonia. *Journal of Happiness Studies*, 9, 139-170. doi:10.1007/s10902-006-9023-4 [32 sider].

Artiklen viser, på hvilke måder hedonisk og eudaimonisk velvære forbinder sig med forskellige former for livsførelse og udkomme. Hedonisk velvære vedrører oplevelsen af glæde og fravær af smerte som tilstand, mens eudaimonisk velvære handler om de livsprocesser, der knytter sig til at leve et meningsfuldt liv. Selvdetermineringsteoretiske studier viser, hvorledes hedonisk og eudaimonisk livsførelse knytter an til forskellige former for motivation (ekstrinsisk og intrinsisk), værdier og mål. På den måde kan artiklen også læses som en slags "selvdetermineringsteori in action". [*JT, PB]

Stolberg, J. Fritsche, I, Barth, M. & Jugert P. (2017): Extending control perceptions to the social self. Ingroups serve the restoration of control. I: M. Bukowski, I. Fritsche, A. Guinote & M. Kofta (Red.): *Coping with lack of control in a Social World*. New York, NY. Routledge [16 sider]

Artiklen bygger på social identitetsteori og på den grundantagelse, at vi har et behov for kontrol i betydningen af at kunne forholde os aktivt til de udfordringer livet og verden byder på. Vi knytter os til grupper, der giver os en god fornemmelse af at være i kontrol, ikke mindst når vi står over for udfordringer, vi vanskeligt kan magte selv og når vi står i fare for at miste grebet om tilværelsen. [*PB, JT]

Strahan, E. J., White, K., Fong, G. T., Fabrigar, L. R., Zanna, M. P. & Cameron, R. (2002). Enhancing the effectiveness of tobacco package warning labels: A social psychological perspective. *Tobacco Control*, 11, 183-190. doi:10.1136/tc.11.3.183 [8 sider].

This review article draws from a number of theoretical perspectives on attitudes and attitude change to summarize current research on the effects of anti-smoking warning messages. The authors also apply these theories to recommend improved methods of persuading smokers to quit. [*SM]

Tønnesvang, J. (2004). Integrativ tænkning og psykologisk forskningsmetodik. *Psyke & Logos*, 25(2), 839-847. [8 sider].

Artiklen fremstiller en integrativ begrebsramme for forståelsen af fænomener (herunder psykiske) i verden. Med basis i en såkaldt holontænkning hævdes det, at ethvert fænomen dels har en inderside og en yderside og dels eksisterer i dets entalsmanifestation og dets flertalssammenhæng med andet. Pointen i forhold til en psykologisk forskningsmetodik er, at alle disse sider og manifestationer må tages i betragtning, hvis man vil forstå psykiske fænomener i deres fulde kompleksitet, uden at lave uhensigtsmæssige reduktioner af disse. [*JT]

Tønnesvang, J. (2005). Selvrealisering som bipolar fænomen. I: S. Brinkmann & C. Eriksen (Red.), *Selvrealisering: Kritiske diskussioner af en grænseløs udviklingskultur* (kapitel 11, s. 251-277). Aarhus, DK: Klim. [27 sider].

Artiklen argumenterer for, at selvrealiseringens struktur er bipolar, og at der for en psykologisk betragtning ikke er nogen principiel modsætning mellem individualitet og fællesskab i den genuine menneskelige selvrealisering. Hvis der forekommer sådanne principielle modsætninger, er der enten tale om skæv eller falsk selvrealisering. Endvidere vises det, hvorledes kerneindsigter i ældre teoretiske positioner (eksemplificeret med Maslow) kan tages til efterretning i nyere teoriudvikling. [*JT]

Tønnesvang, J. (2018). Vitaliseringspsykologisk teori om motivation, identitet, læring og dannelse. I S. Pjengaard (Red.), *Elevens læring og dannelse. Fem forskellige psykologiske teorier om motivation*,

identitet, læring og dannelse. (kapitel 5.3, s. 132 – 150 – undtagen case-fragmenter s. 149 - 150).
Frederikshavn, DK: Dafolo.

Bogkapitlet viser, hvordan forholdet mellem identitet og motivation kan konceptualiseres som et forhold mellem selvforståelse (identitet) og selv (selvinitieret motiveret aktivitet). Identitet bestemmes som et selvforståelsesfelt og selv som et begreb om motivationel rettethed. Forholdet mellem selv og identitet danner grundlag for menneskers kapacitet til transformativ (omskabende) og translativ (udbredende) læring og dannelse. Relateret til social praksis illustreres det, hvordan vitaliserende betingelser i mennesker omgivelser kan svare an på deres motivationelle rettethed i vitaliserende miljøer for udvikling af behov og kompetence. [*T]

Van Lange, P. A. M., Parks, C. D., & Van Vugt, M. (2014). *Social dilemmas : The psychology of human cooperation.* (s. 3 – 36). Oxford, UK: Oxford University Press. [34 sider]

This book chapter provides an excellent introduction to the study of cooperation and conflict and why economic games might help to understand human conflicts. [*SP]

Vedel, A., & Thomsen, D. K. (2017). The dark triad across academic majors. *Personality and Individual Differences, 116*, 86-91. doi: 10.1016/j.paid.2017.04.030 [7 sider]

Der har i de senere år været en tiltagende opmærksomhed omkring *corporate psychopaths*, dvs. personer i magtfulde stillinger, typisk i erhvervslivet, som udviser psykopatiske tendenser. I den forbindelse er business-skoler ofte blevet beskyldt for at producere netop dén slags ledere. Men en anden mulighed kunne også være, at personer med "mørke" træk (eksempelvis *Narcissisme, Machiavellianisme og Psykopati*) i højere grad vælger business-skolernes uddannelser end andre, og at det er den selv-selektion, der skaber den højere andel af "mørke" personligheder i erhvervslivet. Det er denne sidste mulighed, der undersøges i artiklen, og resultaterne støtter selv-selektionshypotesen. [*JT, PB]